

สรุปมติการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ด้านบริหาร)

การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ด้านบริหาร) ครั้งที่ 4/2555 เมื่อวันพุธที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 ณ ห้องประชุม 603 ชั้น 6 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ โดยมีศาสตราจารย์ อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เรื่อง คณะอนุกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการต่างประเทศเชิญประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประชุม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาร่างหนังสือตอบ คณะอนุกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการต่างประเทศในคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสภาผู้แทนราษฎร และมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ดำเนินการปรับปรุงร่างหนังสือตอบคณะอนุกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการต่างประเทศ ตามความเห็นที่ประชุม แล้วนำเสนอประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติลงนามต่อไป

2. เรื่อง เสนอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการงานศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติเห็นชอบการเสนอขอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการงานศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน โดยให้ปรับร่างคำสั่งแต่งตั้งในส่วนของอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการตามความเห็นที่ประชุม แล้วนำเสนอประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติลงนามต่อไป

3. เรื่อง การประชุม ASEAN-EUROPE (ASEM) ครั้งที่ 11 เรื่องสิทธิมนุษยชน “กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคและระดับชาติ” วันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2554 ณ กรุงปราก สาธารณรัฐเช็ก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบตามที่ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนำเสนอสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย อีก 3 กลุ่ม และสรุปผลการประชุม ASEM ครั้งที่ 11 ในภาพรวม

สำหรับผลการประชุมกลุ่มย่อยเป็นเรื่องของกลไกสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาค ความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการทำงานของกลไกในระดับภูมิภาคและความสัมพันธ์ กลุ่มสุดท้ายคือความสัมพันธ์ของกลไกสิทธิมนุษยชนในระดับต่างๆ สรุปได้ ดังนี้

1. ที่ประชุมทุกกลุ่มได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของรัฐในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยเห็นว่า สิทธิมนุษยชนจะต้องเริ่มจากในบ้าน “Human Rights start at home” ทั้งนี้ รัฐมีหน้าที่จัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติซึ่งมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

2. ในส่วนของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แม้ในขั้นนี้ที่ประชุมมีความเห็นว่ายังไม่จำเป็นที่จะต้องทบทวนหลักการปารีสซึ่งได้รับการรับรองมากกว่า 20 ปีแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่จะเป็นเครื่องวัดความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ การนำหลักการดังกล่าวมาพัฒนาวิธีการ

ทำงานของสถาบันฯ ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ หลักการปารีสไม่ควรถูกมองว่าเป็นมาตรฐานชั้นสูง แต่ควรถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum standards) ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาต่อไป

3. รัฐและสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรให้การศึกษาและอบรมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ทุกภาคส่วนให้เข้าใจและรู้จักสิทธิของตนเอง รวมทั้งการเคารพในสิทธิของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งได้แก่ ทหาร ตำรวจ รวมทั้งหน่วยงานด้านข่าวกรอง นอกจากนี้ หลักสูตรที่จะอบรมไม่ควรจำกัดเพียงแค่ความรู้เกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน แต่ควรสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Human rights defenders) ซึ่งมักจะตกเป็นเป้าของการถูกลอบทำร้ายและการแก้แค้น ขณะเดียวกัน ก็ควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมาชิกรัฐสภา ผู้พิพากษา นักกฎหมาย และทนายความด้วย

4. กลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ในลักษณะเดียวกันกับการจัดทำรายงาน Universal Periodic Review (UPR) ซึ่งเป็นตัวอย่างของความร่วมมือกับภาคประชาสังคม

5. กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ รวมทั้งต้องเคารพอำนาจอธิปไตยและการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของแต่ละประเทศ ตามหลัก subsidiarity principle ที่เปิดโอกาสให้ใช้กระบวนการภายในประเทศในการเยียวยาจนถึงที่สุด

6. การที่ AICHR มีผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมสัมมนาครั้งนี้ถึง 4 ประเทศ ซึ่งได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการที่ AICHR จะเริ่มมีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และการปฏิบัติที่ดีกับองค์กรทางด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค แม้จะเป็นการเข้าร่วมประชุมในลักษณะ individual capacity ก็ตาม โดยเฉพาะการเข้าร่วมประชุมของผู้แทนจากสิงคโปร์ ซึ่งตามปกติจะไม่ค่อยเปิดกว้างในเรื่องของสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอาเซียน การที่จะมีกลไกสิทธิมนุษยชนระดับอนุภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการมีเอกสารสำคัญว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ได้มาตรฐานสากลและมีผลในทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด คงต้องอาศัยระยะเวลาดำเนินการพอสมควร เพื่อที่จะพัฒนาให้ทัดเทียมกับองค์กรในภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ European Court of Human Rights ซึ่งมีประวัติการทำงานที่ยาวนานและเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกภูมิภาค

4. เรื่อง (ร่าง) รายงานข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อกรณีร้องเรียนของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณา (ร่าง) รายงานข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อกรณีร้องเรียนของเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดทำโดยคณะทำงานวิชาการเพื่อจัดทำรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายการคุ้มครองสิทธิชุมชน ตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และมีมติ ดังนี้

1. รับรอง (ร่าง) รายงานดังกล่าวในหลักการ
2. มอบให้คณะทำงานฯ แก้ไข (ร่าง) รายงานดังกล่าว ตามความเห็นที่ประชุม

5. เรื่อง เสนอชื่อบุคคลเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติเห็นชอบการเสนอ นายวิชัย ศรีรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2554

6. เรื่อง ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเงินสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบเรื่องระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเงินสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2550 และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยกลุ่มงานตรวจสอบภายในทำเป็นคู่มือ แล้วนำเสนอที่ประชุม และขอให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

7. เรื่อง เสนอขอแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นชอบการเสนอขอแต่งตั้ง พลเรือเอก ชัย สุวรรณภาพ เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพิ่มเติม

8. เรื่อง สรุปสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนศึกษาและฝึกอบรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบสรุปสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนศึกษาและฝึกอบรมตามที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เสนอ โดยสรุป ปฏิญญานี้ได้มีการเตรียมการจัดทำมาตั้งแต่ปี 2550 ตั้งแต่ระดับคณะทำงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ต่อมาได้เข้าสู่การพิจารณาของผู้แทนรัฐบาลต่างๆ จนกระทั่งได้มีการรับรองปฏิญญานี้ ในเดือนพฤศจิกายน ที่ผ่านมา โดยสาระสำคัญเป็นการพูดถึงความสำคัญในการให้การศึกษาและการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนที่มีความสำคัญอย่างไรต่อการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนและการให้การศึกษาด้านสิทธิมนุษยชนนั้นครอบคลุมเรื่องอะไรบ้าง ไม่เฉพาะการศึกษาในโรงเรียน แต่รวมถึงกิจกรรมที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการสร้างตระหนักรู้ การฝึกอบรมในระดับต่างๆ สามารถดำเนินการโดยทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนของรัฐและภาคเอกชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี ในส่วนของปฏิญญาได้สรุปว่า การอบรมหรือการศึกษาด้านสิทธิมนุษยชนนั้น เป็นหน้าที่หลักของรัฐ แต่ว่าหน่วยงานอื่นๆ หรือองค์กรอื่นๆ ก็สามารถเข้ามาช่วยในการส่งเสริมเรื่องนี้ได้ และกล่าวถึงบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในข้อ 9 ว่าเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในเรื่องของการสร้างความตระหนักและการขับเคลื่อนการดำเนินงานในเรื่องนี้ในภาคส่วนทั้งของรัฐและเอกชน

9. เรื่อง เอกสารแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ พ.ศ. 2555-2559 และแผนปฏิบัติการปี พ.ศ. 2555-2559

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ. 2555-2559 และแผนปฏิบัติการปี พ.ศ. 2555-2559 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

10. เรื่อง สรุปผลการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2554

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบตามที่ สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย ได้นำเสนอเอกสารสรุปผลการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2554 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 26 มกราคม 2555 ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ การจัดงานได้มีการมอบรางวัลให้เป็นขวัญและกำลังใจแก่บุคคลและองค์กรที่อุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานให้ประชาชนได้รับรู้ เรียนรู้และนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ตลอดจนเพื่อเปิดเวทีให้เกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนต่อประเด็นการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนสู่สังคมโดยผ่านทางสื่อออนไลน์ โดยมีหัวข้อหลักของการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2554 ว่า “สื่อสังคมออนไลน์และสิทธิมนุษยชน” (Social Media and Human Rights)

11. เรื่อง สรุปรายงานการประชุมหารือแนวทางประสานงานกับภาคีเครือข่าย 4 สถาบันการศึกษา ที่ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบสรุปรายงานการประชุมหารือแนวทางประสานงานกับภาคีเครือข่าย 4 สถาบันการศึกษา ที่ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 มกราคม 2555 ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

12. เรื่อง Workshop on Human Rights of Older Persons in the Asia-Pacific Region

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบในเบื้องต้นว่า Center for Gerontological Studies ประเทศอินเดีย แจ้งว่า จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ระหว่างวันที่ 5-7 มีนาคม 2555 ณ เมือง Keraia ประเทศอินเดีย โดยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอินเดีย รับที่จะเป็นผู้สนับสนุนการจัดประชุมนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ โดยมีการหารือเกี่ยวกับมาตรการของประเทศต่างๆ การเพิ่มพลังในการดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุต่างๆ เช่น การดำเนินงานด้านสวัสดิการ การเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยในครอบครัว การลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังและสิ่งที่ดำเนินการอยู่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ การอนุวัติการดำเนินการต่างๆ ผู้เข้าร่วมที่กำหนดเอาไว้ ประมาณครึ่งหนึ่งจะเป็นชาวอินเดีย ในการประชุมครั้งนี้ประเทศไทยรับจะเป็นเจ้าภาพ จึงมีหนังสือเชิญมาที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติส่งผู้สนใจเข้าร่วมอย่างน้อย 2 คน อย่างไรก็ตาม ทางผู้จัดยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าจะสามารถดูแลเกี่ยวกับค่าเดินทาง

ไป-กลับจากต่างประเทศ แต่สามารถช่วยเหลือได้ในระหว่างไปประชุมเกี่ยวกับเรื่องที่พัก ค่าอาหาร และค่าพาหนะเดินทางในประเทศ

13. เรื่อง การเยือนไทยของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพม่า ระหว่างวันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2555

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบกำหนดการเยือนไทยของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประเทศพม่า เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินการขององค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศ คณะดังกล่าวจะเข้าเยี่ยมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในวันจันทร์ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 ระหว่างเวลา 14.00-15.00 น.

14. เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงาน UPR ครั้งที่ 1/2555

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงาน UPR ครั้งที่ 1/2555 ว่ามีความคืบหน้าในการพิจารณาข้อเสนอแนะจากคณะทำงาน UPR 72 ข้อ ที่รัฐบาลไทยยังไม่ได้รับรองในที่ประชุม และกระทรวงการต่างประเทศได้เชิญประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาทำที่ต่อข้อเสนอแนะ 72 ข้อ ที่รับกลับมา และมีผลการพิจารณาว่าหน่วยงานไทยจะรับรองข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้อีก 23 ข้อ รับรองบางส่วน 11 ข้อ และไม่รับรอง 38 ข้อ

15. เรื่อง การประชุมองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบว่าจะมีการประชุมองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ในวันศุกร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555 โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะเป็นเจ้าภาพ